

فرم الف - متن کرسی ترویجی:

۱-

۲- عنوان کرسی:

عنوان فارسی: ضرورت تدوین و تأسیس رشته فقه و حقوق بین الملل
عنوان انگلیسی: The necessity of developing and establishing the field of jurisprudence and international law
عنوان عربی: ضرورة تطوير وتأسيس مجال الفقه والقانون الدولي

۳- متن کرسی ترویجی: (آن دسته از ارائه دهندگان کرسی ترویجی یا دانشگاه یا موسسه‌ای که کرسی در آن برگزار می‌شود به

زبان غیرفارسی هستند، می‌توانند متن کرسی را به زبان اصلی ارائه دهند)

۱-۳ شرح موضوع: بطور دقیق و علمی شرح داده شود

الف) مقدمه: معرفی کلی و تبیین برنامه درسی

عنوان رشته فقه و حقوق بین الملل می باشد. دوره تحصیلی، دکتری فقه و حقوق بین الملل است

این رشته با ارائه دروس زیر درصدد آن است که دانشجویان را در مقطع درفقه و حقوق بین الملل متخصص نماید. برنامه درسی با ارائه ۸ واحد الزامی و ۸ واحد اختیاری و ۲۰ واحد رساله علمی، در مجموع ۳۶ واحد آموزشی و پژوهشی می گذراند. این رشته تحصیلی، بصورت مطالعه بین رشته ای، میان دانشکده های الهیات و حقوق ارائه خواهد شد.

طول دوره دکتری ۸ ترم ۴ سال است. دانشجویان در این دوره، در دو مرحله آموزش و پژوهش مشغول هستند، در دوره آموزشی دروسهای فقهی و حقوق بین الملل را طبق ردیف دروس الزامی و اختیاری می گذرانند. در مقطع دکتری در ۲ ترم ابتدا، دروس آموزشی را طی می کنند، ترم ۴ پس از موفقیت در آزمون جامع مشغول پژوهش برای نوشتن رساله علمی می شوند. درخواست موضوعات رساله، می بایست ابتدا در ایران داک ثبت شوند، در صورت تکراری نبودن، پس از تایید گروه، دانشکده و تحصیلات تکمیلی دانشگاه زیر نظر استاد راهنما و استادمشاور رساله خود را می نویسند و پس از تایید اتمام کار، توسط استاد راهنما و استادمشاور، در جلسه دفاع شرکت نموده و در حضور داوران و نماینده تحصیلات تکمیلی از رساله خویش دفاع می نمایند.

ب) اهداف

در این رشته دانشجویان در دوره دکتری فقه و حقوق بین الملل، بر موضوعات معاهدات بین المللی، سازمانهای بین المللی، حقوق جزای بین الملل، حقوق بشر، حقوق بشردوستانه بین المللی، مسئولیت بین المللی دولتها، حل و فصل اختلافات بین المللی، تأسیس و جانشینی کشورها، فقه، اصول فقه، کتب فقهی جهاد متمرکز می شوند و تخصص کافی در زمینه فقه و حقوق بین الملل پیدامی نمایند. در رشته های حقوق بین الملل در دانشگاهها، بر ابعاد مختلف حقوق بین الملل متمرکز می شوند. در این رشته علاوه بر فراگیری استانداردهای آموزشی حقوق بین الملل و مطالعات تطبیقی، به مطالعات میان رشته ای فقه و حقوق بین الملل می پردازند. هدف تدوین این برنامه، تربیت متخصصین فقه و حقوق بین الملل است تا فارغ التحصیلان آن بتوانند در امور پژوهشی، آموزشی و اجرایی در عرصه های فقه و حقوق بین الملل انجام وظیفه نمایند.

پ) اهمیت و ضرورت

امروز پس از گذشت قریب ۴۷ سال پس از انقلاب شکوهمند اسلامی نیازمند متخصصینی در زمینه فقه و حقوق بین الملل هستیم که توانایی علمی لازم برای حل چالش ها، مسائل و موضوعات حقوق بین الملل از قبیل نگرش فقه به معاهدات حقوق بشری، مسئولیت دولتهای اسلامی در قبال شهروندان مطابق موازین قرآنی و بین المللی، تبیین مفهوم قاعده در تزامم با قواعد آمره قرآنی مانند نفی سبیل، نقش مستقلات عقلیه در تکوین قواعد حقوق بین الملل و نیز فقه بین الملل و تطبیق نظام بین المللی حقوق اسلامی با نظام ها و سیستمهای حقوقی در جهان مورد بررسی قرار دهند. وجود این پژوهشگران در قوه مقننه، وزارت خارجه و روابط بین الملل نهادها، ارگانهای دولتی، وزارتخانه های مختلف، داوریهای بین المللی بویژه در پرونده های کشورهای اسلامی امری ضروری بنظر می رسد.

۲-۳ سوابق دانشی: تاریخچه موضوع و سوابق نظری و دانشی موجود در این زمینه چیست و جایگاه موضوع حاضر کجاست؟ در این رشته، دودسته از دانشجویان از دومسیر می توانند وارد شوند. در مسیر اول فارغ التحصیلان فقه و مبانی حقوق اسلامی و نیز حقوق بین الملل، مطالعه خود را در این رشته آغاز می کنند. در مسیر دوم فارغ التحصیلان سطح ۳ از حوزه های علمیه متناسب با رشته تحصیلی وارد می شوند.

از سایر رشته های علوم انسانی مانند تاریخ، جامعه شناسی به شرطی می توانند وارد این رشته شوند که به تشخیص گروه مربوطه دروسی را از واحدهای مقطع تحصیلی قبلی فقه و حقوق بین الملل بصورت پیش نیاز بگذرانند. تعداد واحدهای مورد نیاز وابسته به گرایش و رشته تحصیلی داوطلب در دوره کارشناسی ارشد تعیین می گردد.

۳-۳ موارد نوآوری: ضمن بیان دانش موجود، نوآوری کرسی ترویجی بطور واضح و روشن بیان شود

ی) جایگاه تمدنی، فرهنگی و اجتماعی (جایگاه رشته تحصیلی در حوزه تمدنی گذشته، حال و آینده و بافت فرهنگی و اجتماعی کشور)

حل و فصل اختلافات بین المللی از قرنهای گذشته وجود داشته اما امروز ضروری است از فقه شیعه برای پاسخگویی به نیازهای حقوقی در مطالعات تطبیقی و میان رشته ای در سطح دکتری تخصصی بهره گرفت .
این متخصصین باتسلط بر فقه اسلامی و حقوق بین الملل ، متناسب با فرهنگ دینی و مذهبی این سرزمین کهن، در توسعه فرهنگ و تمدن ایران و اسلام، نقش مهمی در بخش فقه و حقوق بین الملل ایفاء می نمایند .

مطالعه تطبیقی فقه و حقوق بین الملل

در مطالعات تطبیقی تنها به تبیین صورت قواعد حقوقی و فقهی پرداخته نمی شود بلکه به مبانی و مواضع کلام و دکترین های فقهی و حقوق بین الملل نیز پرداخته می شود و تنها شباهتها و تفاوتها بیان نمی گردند . این مطالعات ، ممکن است از بستر مطالعات صرف فقهی و حقوق بین الملل فراتر روند و به صوت بین رشته تکمیل شوند .

امروزه مطالعات تطبیقی و بین رشته ای از اهمیت زیادی در موضوعات فقهی و حقوق بین الملل برخوردارند

ه) زمینه های شغلی حال و آینده

۰۱ فارغ التحصیلان این رشته بمنظور تقویت کارشناسان حوزه فقه اقتصادی در دستگاههای اجرایی مرتبط نظیر ، وزارت خارجه و روابط بین الملل نهادها ، ارگانهای دولتی ، وزارتخانه های مختلف ، داوریهای بین المللی بویژه در پرونده های کشورهای اسلامی ، بتوانند به وظایف خود بهتر عمل کنند

۰۲ فارغ التحصیلان این رشته جهت تکمیل کادر آموزشی در دانشگاهها در رشته های مورد نیاز فقه و حقوق بین الملل تربیت می شوند . آنان می توانند در این زمینه ها مشغول شوند .

۰۳ فعالیت در پژوهشکده های فقهی و حقوق بین الملل از دیگر زمینه های ورود این فارغ التحصیلان است .

۰۴ همچنین داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی و کارشناسان حقوق بین الملل در دولت با داشتن این مدرک می توانند به وظیفه خود در قانون نویسی و تهیه طرح ها و لوایح حقوق بین الملل و برنامه های حقوق بین الملل بانگ رشی فقهی ، با کیفیتی بهتر اقدام کنند.

۰۵ در نهادها ، ارگانها و موسسات دولتی ، بانکها و شخصیت های حقوقی در قالب کارشناسان فقهی و حقوق بین الملل می توانند فعالیت کنند.

۳-۴ فرایند: فرایندی که در آن محتوای علمی حاصل شده است، شرح داده شود.

(ت) تعداد و نوع واحدهای درسی (بر اساس جدول شماره ۱ تا ۳ آیین نامه تدوین و بازنگری برنامه های درسی)

جدول (۱) - توزیع واحدها

طول دوره دکتری ۸ ترم ۴ سال است . دانشجویان در این دوره ، در دو مرحله آموزش و پژوهش مشغول هستند. در دوره آموزشی در سهای فقهی و حقوق بین الملل راطبق ردیف دروس الزامی و اختیاری می گذرانند. در مقطع دکتری در طول ۲ ترم ابتدا، دروس آموزشی را طی می کنند و در ترم چهارم پس از موفقیت در امتحان جامع مشغول به پژوهش برای نوشتن رساله علمی می شوند . درخواست موضوعات رساله ، می بایست ابتدا در ایران داک ثبت شوند و در صورت تکراری نبودن ، پس از تایید گروه ، دانشکده و تحصیلات تکمیلی دانشگاه زیر نظر استاد راهنما و استاد مشاور، رساله خود را می نویسند و پس از تایید اتمام کار توسط استاد راهنما و استاد مشاور، در جلسه دفاع شرکت نموده و در حضور داوران و نماینده تحصیلات تکمیلی از رساله خویش دفاع می نمایند .

(ت) تعداد و نوع واحدهای درسی (بر اساس جدول شماره ۱ تا ۳ آیین نامه تدوین و بازنگری برنامه های درسی)

جدول (۱) - توزیع واحدها

نوع دروس تعداد واحد

دروس تخصصی الزامی ۸

دروس تخصصی اختیاری ۸

دروس مهارتی - اشتغال پذیری

پروژه / رساله / پایان نامه ۲۰

جمع ۳۶

(ث) نقش، توانایی و شایستگی مورد انتظار از دانش آموختگان:

مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های ویژه دروس مرتبط

تسلط به معاهدات بین المللی از منظر فقهی و حقوقی فقه و حقوق معاهدات بین المللی

تسلط به مبانی حل و فصل اختلافات بین المللی فقه و روشهای حقوقی حل و فصل اختلافات بین المللی

تسلط به داوریهای بین المللی فقه و داوریهای بین المللی

تسلط به سازمانهای بین المللی فقه و سازمانهای بین المللی

مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های عمومی دروس مرتبط

انتظار می رود که فارغ التحصیلان این رشته بمنظور تقویت کارشناسان حوزه فقه بین الملل در دستگاههای اجرایی مرتبط نظیر وزارت خارجه و روابط بین الملل نهادها، ارگانهای دولتی، وزارتخانه های مختلف، داوریهای بین المللی بویژه در پرونده های کشورهای اسلامی، بتوانند به وظایف خود بهتر عمل کنند. همچنین در این رشته جهت تکمیل کادر آموزشی در دانشگاهها در رشته های مورد نیاز فقه و حقوق بین الملل تربیت نیروی انسانی متخصص دنبال می شود. همچنین انتظار می رود، در پژوهشکده های فقهی و حقوق بین الملل فارغ التحصیلان ورود موفق تری داشته باشند. همچنین داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی با داشتن این مدرک می توانند به وظیفه خود در قانون نویسی و تهیه طرح های بین المللی، با کیفیتی بهتر اقدام کنند.

استفاده از این متخصصان در نهادها، ارگانها و موسسات دولتی، بین المللی و شخصیتهای حقوقی در قالب کارشناسان فقهی و بین المللی از توقعات اجرای این برنامه آموزشی و پژوهشی است.

ج) شرایط و ضوابط ورود به دوره

در این رشته از فقه دودسته از دانشجویان از دومسیر می توانند وارد شوند در مسیر اول فارغ التحصیلان فقه و مبانی حقوق اسلامی و نیز حقوق بین الملل مطالعه خود را در این رشته آغاز می کنند .

در مسیر دوم دارندگان مدرک سطح ۳ از مدارج علمی حوزه علمیه در گرایش های فقهی و حقوقی مرتبط

از سایر رشته های علوم انسانی مانند جامعه شناسی و تاریخ به شرطی می توانند وارد این رشته شوند که به تشخیص گروه مربوطه دروسی را از واحدهای مقطع تحصیلی قبلی فقه و حقوق بین الملل بصورت پیش نیاز بگذرانند. تعداد واحدهای مورد نیاز وابسته به گرایش و رشته تحصیلی داوطلب در دوره کارشناسی ارشد است .

چ) شرایط، ضوابط و الزامات اجرا و گسترش رشته؛

این مقطع از تحصیلات تکمیلی در مقطع دکتری در وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری است. در رشته های حقوق بین الملل، دانشجویان به موضوعات و مسائل علم حقوق بین الملل تسلط پیدا می کنند. اما به مبانی فقهی موضوعات حقوق بین الملل تسلط کافی ندارند. از سوی دیگر فارغ التحصیلان دروس حوزوی و رشته فقه در دانشگاه هرچند به مبانی اصول و قواعد فقهی مسلط هستند اما نسبت به تحلیل حقوق بین الملل موضوعات و مسائل حقوق بین الملل تسلط ندارند.

از این رو در این رشته تلاش می شود که فارغ التحصیلان هم به ابعاد فقهی و هم به ابعاد حقوق بین الملل مسلط گردند.

همچنین نیاز به قانونگذاری در حوزه حقوق بین الملل و کارشناسی در زمینه های فقه و حقوق بین الملل نیازمند متخصصینی است که در هر دو زمینه فقه و حقوق بین الملل تسلط کافی داشته باشند.

۴- منابع: فهرست منابعی که در متن ارجاع داده شده است، آورده شود.

چ) منابع علمی پیشنهادی:

دادرسی عادلانه از منظر اسلام و حقوق بین الملل، مصطفی فضائی، ابراهیم ملاکه

بررسی تطبیقی جبران خسارت در حقوق ایران و حقوق بین الملل، علی غلامعلی پور

شیوه های حل و فصل اختلافات بین سازمانهای بین المللی (با تاکید بر سازمان های بین الدولی)، کوثر ایلامی

حل و فصل اختلافات بین دولت ها از طریق داوری بین المللی عمومی، باقر میرعباسی،

طباطبایی، محمد تقی ابراہیمی

بررسی نقش داوری به عنوان روشی جدید در حل و فصل اختلافات حقوقی اقتصادی بین المللی، حسن شعبانی نژاد

ساز و کارهای حل و فصل اختلافات در قرارداد های بین المللی نفتی در ایران با تاکید بر روش ADR، ابوطالب کوشا، افسانه قنبری

ارزیابی قضایی حل و فصل اختلافات بین المللی زیست محیطی، محمد ذاکر اردکانی، علیرضا آرش پور

تعهد به مذاکره در حل و فصل مسالمت آمیز اختلافات بین المللی، آرامش شهبازی، مژگان خسرو نژاد

نقش دیوان بین المللی حقوق دریاها در نظام حل و فصل اختلافات کنوانسیون ۱۹۸۲ سازمان ملل متحد، محمد مهدی

مرادی، محمود جلالی

امکان سنجی اعمال ضابطه «رفتار ملل کامله الوداد» در حل و فصل اختلافات سرمایه گذاری بین المللی، باقر میرعباسی، مجید

قاسم زاده مسلبه

تحلیل تطبیقی مکانیسم های حل و فصل اختلافات تجاری بین المللی در نظام حقوقی آمریکا و اسناد آنسیترا، صابر ابراهیم زاده

الہہ شادی

روش های حل و فصل اختلافات تجاری در فقہ و سازمان تجارت جهانی در پرتو حاکمیت قانون، علی صادقی و دیگران

حل و فصل اختلافات در حقوق بین الملل فضا، منصور جبّاری، منصور وفایی، تکتّم موسوی

شیوه های جایگزین حل و فصل اختلافات در حقوق تجارت بین الملل، سعید سام دلیری و دیگران

حل و فصل منازعات بین المللی در سیره نبوی، فخرالدین سلطانی، اسماعیل یاری

طرق حل و فصل مسالمت آمیز تعارضات بین المللی در الگوی اسلامی و غربی، زینب نفر، زهرا احمدی

نقش دیوان بین المللی دادگستری (ICJ) و دیوان بین المللی کیفری (ICC) و دیوان داوری بین المللی در حل و فصل اختلافات

سایبری، آتوسازاریان

کتاب الجهاد من جواهر الکلام فی شرح شرایع الاسلام، محمدحسن نجفی ره

نظریه تاسیس اتحادیه کشورهای مقاومت اسلامی بر مبنای فقه جهاد و حقوق بین الملل، مرتضی صفری تبار

بررسی تطبیقی مفهوم جنگ پیش دستانه در فقه اسلامی و حقوق بین الملل، صمد قائم پناه

آیات الاحکام جنگ و صلح، حامد دانایی یوسف آباد

بررسی سه دیدگاه اسلامی، رئالیستی و لیبرالیستی در رابطه با جنگ و صلح در روابط بین الملل، ایوب منتی

عدالت و صلح پایدار از منظر اسلام شیعی، نیکبود معصوم زاده

استفاده آمریکا از هواپیماهای بدون سرنشین در جنگ با تروریسم از منظر حقوق بر جنگ و حقوق در جنگ، عقیل محمدی

از جنگ سرد تا جنگ سایبری: تحولات حقوق بین الملل صلح و حقوق مخاصمات مسلحانه در بیست و پنج سال اخیر، هانس

یوآخیم هایتنسه، پیرتیلبرگر، مترجمان: حسن سواری، سید علی احسان خواه

جنگ علیه حقوق جنگ: ارزیابی نبرد ۲۲ روزه غزه از نگاه حقوق بین الملل بشر دوستانه، حوریه حسینی اکبر نژاد

نظریه ی جنگ حقوقی و آینده ی حقوق بین الملل: حقوق ابزار صلح یا جنگ؟، مصطفی فضائی، وحید کوثری

بررسی تطبیقی حقوق جنگ و حقوق بشر دوستانه در اسلام و حقوق بین الملل، نشریه علوم انسانی دانشگاه امام حسین ع
۱۳۷۵، شماره ۱۸

جنگ ایران و عراق (۱۹۸۰ - ۱۹۸۸) و حقوق جنگ دریایی، مجموعه اسناد و شرح و تفسیرهای مربوط در رویه دریایی، مترجم
، حمید رضاملک محمدی

جنگ سایبری و حقوق جنگ = (Cyber warfare and the laws of war)، مترجم ، سعید حکیمی ها

دفاع مشروع در حقوق بین المللی کیفری معاصر با تاکید بر دکترین «جنگ پیش دستانه» و «جنگ پیش گیرانه»، محمدحسن
آرمند، رضوان علی محمدی

حقوق بشر در جنگ و بازتاب آن در جنگ ایران و عراق، جمشید ممتاز ، محمد مهدی محمودی

جنگ دادگرانه، جنگ تجاوزکارانه و حقوق بشر دوستانه فرانسوا بوگنیون ، نشریه مطالعات بین المللی

محاصره دریایی در جنگ تحمیلی رژیم بعث عراق علیه ایران از منظر حقوق جنگ دریایی، ساسان صیرفی ، مسعود اخوان فرد

تروریسم از منظر حقوق اسلام و اسناد بین المللی، سیدحسین هاشمی

باسمہ تعالیٰ

پست چات
ازکری ہائی ٹیچر پروازی، تھوہنلہ

بررسی حقوق جنگ از دیدگاه اسلام و حقوق بین الملل، محمود انجوی نژاد، عبدالمجید جعفری